

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

Кафедра політичних наук та права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету урбаністики та
просторового планування

 / А.М.Мамедов /
«14» лютого 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"Дисципліна вільного вибору".

"Історіографія та джерелознавство історії України"

(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
032	Історія та археологія
	назва освітньої програми
	Історія та археологія

Розробник(и):

Єгоров В.В., к.і.н., доцент

(прізвище та ім'я, науковий ступінь, звання)

(підпис)

(прізвище та ім'я, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма (силабус) затверджена на засіданні кафедри політичних наук та права

Протокол № 7 від "12" лютого 2019 року

Завідувач кафедри

(Перегуда Є.В.)

(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності
(НМКС): "032 Історія та археологія"

Протокол № 2 від "11" лютого 2019 року

Голова НМКС

(Деревінський В.Ф.)

(прізвище та ініціали)

Назва курсу	Історіографія та джерелознавство історії України
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки 032 історія та археологія
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Освітня програма	Історія та археологія
Рік навчання, семестр	Рік: 2, семестр 3
Нормативний/вибірковий	вибірковий
Викладач (-і)	Єгоров Владислав Володимирович, кандидат історичних наук, доцент кафедри політичних наук і права КНУБА
E-mail:	egorov.1977@email.ua
Сторінка курсу	http://org2.knuba.edu.ua/enrol/index.php?id=2728
Консультації	

1. Коротка анотація до курсу

У межах цього курсу аспіранти за спеціальністю 032 «Історія та археологія» продовжують набувати загальні та фахові компетентності, пов'язані зокрема із вивченням курсу «Історіографія історії України». Дисципліна **«Історіографія та джерелознавство історії України»** є вибірковою компонентом освітньої наукової програми спеціальності «Історія та археологія». Варто наголосити, що допуск аспіранта до захисту здійснюється після успішного виконання ним його індивідуального навчального плану, до складу якого входять вибіркові дисципліни. Отже, метою викладання цієї вибіркової дисципліни є сформулювати у аспірантів уявлення про основні аспекти історіографії та джерелознавства, як наукової дисципліни. Варто наголосити на тому, що існує значна кількість точок зору на історіографію. Головні проблеми сучасної історіографії та джерелознавства історії України що суттєво розширилися з впливом студій з інтелектуальної історії, філософії історії, культурології, політології, етнології, соціальної психології. На сучасну історіографію та джерелознавство історії України суттєво вплинув розвиток тематичної історіографії, біографічної історіографії, інституційно-організаційної, предметно-структурної історіографії, неформальної історіографії(напрями, школи, течії), регіональної історіографії, культурології історіографії, історії історіографії, історії теорії (методології та методики).

Вивчаючи цей курс аспіранти отримують уявлення про досягнення світової та української історіографії, вони засвоюють основні принципи, закони і категорії діалектики та цієї науки, актуальні проблеми сучасної вітчизняної історіографії. Отримують уявлення

про її методологічні функції, зокрема порівняльно-аналітичну; а також з'ясовують, що основні поняття, категорії, терміни історіографічної науки потрібні для функції формалізації результатів наукового розвитку, наукових досліджень і розробок; принципи, закони і категорії. Аспірантам також варто звернути увагу на те, що вивчаючи минуле в свідченнях про нього вони мають усвідомити труднощі історичного пізнання – неможливість експериментального відновлення минулого, фрагментарність свідчень минулого, зв'язок наявних свідчень з ідеологією. Вивчення дисципліни сприятиме ознайомленню аспірантів з сучасною соціокультурною теорією, методологією і методикою джерелознавства, інформацією про існуючі до цього і збережені комплекси письмових історичних джерел і методикою роботи з ними в процесі історичного дослідження. Відповідно до наведеного в рамках дисципліни аспіранти з нових теоретико-методологічних позицій ознайомлюються із сучасною, соціокультурною методикою роботи з письмовими джерелами і джерельній літературою; отримують уявлення про основні особливості, різновиди та фактичний зміст основних видів письмових джерел; отримують навички формування джерельної бази з обраної теми, методики джерелознавчого аналізу фактичного змісту використаних джерел та визначення достовірності їх відомостей.

В межах цього курсу аспіранти також отримують уявлення про сучасні способи використання інформаційно-комунікаційних технологій в обраній сфері діяльності; основи історіографічного та джерелознавчого аналізу літератури теми; сучасні підходи до вивчення історичних процесів, їх впливу на процеси сучасності та різноманітних джерел.

Аспіранти також набувають навичок самостійно усвідомлено ставити цілі і завдання власного дослідження з урахуванням результатів роботи попередників. Використовувати фундаментальні і прикладні історичні знання в сфері професійної діяльності; також вміти самостійно аналізувати факти, явища Самостійно усвідомлено ставити цілі і завдання власного дослідження з урахуванням результатів роботи попередників. Використовувати фундаментальні і прикладні історичні знання в сфері професійної діяльності. Вміти використовувати сучасні способи використання інформаційно-комунікаційних технологій в обраній сфері діяльності. Мати навички здійснення історіографічно-джерелознавчого аналізу теми. Застосовувати сучасні підходи до вивчення історичних процесів, зважаючи на їх вплив на процеси сучасності. Навичками аналізу сучасних процесів з урахуванням їх історичного контексту і розуміння сутності методологічних підходів, що розвиваються різними історіографічними школами. Мета опанування аспірантами дисципліни органічно впливає з переліку компетентностей котрі мають отримати в процесі навчання. Серед особливе значення мають фахові компетентності викладені в п.2.,3,6,7,8. Особливе значення має п.4. – отримання розуміння принципів відбору, історіографічного доробку, архівних документів для реконструкції минулого України, в українському та світовому контексті, а також здатність проводити теоретичне і емпіричне дослідження, здатність до його апробації.

2. Мета та цілі курсу – сформувані у аспірантів уявлення про основні аспекти історіографії, як наукової дисципліни, а також їх підготовка як висококваліфікованих спеціалістів здатних до проведення дослідницької роботи.

3. Формат курсу

Очний (*offline*)

4. Компетенції аспірантів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Інтегральна Компетентність(ІК)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК03. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, бути критичним і самокритичним;

	<p>ЗК05. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово у процесі наукової комунікації та досліджень;</p> <p>ЗК09. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);</p> <p>ЗК010. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності;</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК01. Здатність до наукового пошуку, самостійного відбору та обробки інформації й емпіричних даних в історичній сфері;</p> <p>ФК02. Здатність до застосування категорійно-понятійного апарату, новітніх теорій, концепцій, технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем в історичній сфері;</p> <p>ФК03. Здатність до використання загальнонаукових та спеціальних методів досліджень, які спрямовані на пізнання досліджуваних історичних явищ і процесів;</p> <p>ФК04. Здатність до володіння принципами відбору, використання історіографічного напрацювання й архівних документів для реконструкції різноманітних сторінок української історії, зокрема дослідження суспільно-політичних, державотворчих, соціокультурних аспектів, з врахуванням світового контексту;</p> <p>ФК05. Здатність здійснювати аналіз історичних процесів та явищ національної історії, зіставляти та узагальнювати подібні та відмінні тенденції в історії розвитку України та інших країн;</p> <p>ФК06. Здатність до осмислення причинно-наслідкових зв'язків історичного розвитку та уміння їх застосовувати в професійній роботі;</p> <p>ФК07. Здатність розробляти та застосовувати інструментарій, проводити теоретичне та емпіричне дослідження, аналізувати й узагальнювати та презентувати його результати, обґрунтовувати висновки;</p>
Програмні результати навчання	
За загальними та професійними компетентностями	<p>ПРН02. Оволодіти робочими навичками ефективно працювати самостійно або в групі, вміти отримати бажаний результат в умовах обмеженого часу з акцентом на професійну сумлінність і дотриманням етичних міркувань;</p> <p>ПРН03. Опанувати універсальними навичками дослідника, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій, розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті;</p> <p>ПРН04. Мати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та</p>

	<p>академічну доброчесність, повагу різноманітності та мультикультурності;</p> <p>ПРН06. Володіти сучасними передовими концептуальними та методологічними знання в галузі історичної науково-дослідницької та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей знань;</p> <p>ПРН07. Володіти знаннями про наукові школи та фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загальноцивілізаційного процесу;</p> <p>ПРН08. Комплексно застосовувати широкий спектр історичних понять, теорій і методів до аналізу історичних подій, явищ, фактів та діяльності історичних осіб відповідно до певного історичного або сучасного контексту;</p>
--	---

5. Обсяг курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
лекції	22	22
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28	28
кількість годин навчальних занять	50	50
самостійна робота	100	100
загальний обсяг годи	150	150
кількість кредитів ЄКТ	5	5

6. Пререквізити – для засвоєння курсу, аспірант має прослухати такі дисципліни, як «Іноземна мова для наукового спілкування», «Актуальні питання українського державотворення».

7. Структура курсу

К-сть ака д. го д.	Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання
2/2	<p>Тема №1.Українська історіографія та джерелознавство як спеціальна галузь знань і навчальна дисципліна.</p> <p>1. Поняття «українська історіографія». Предмет, завдання і об'єкт.</p> <p>2. Джерелознавство історії України. .</p> <p>3. Періодизація української історіографії.</p> <p>4.Пошук, збереження та використання джерел з історії України.</p> <p>5.Видова класифікація історичних джерел, типи, підтипи джерел, групи джерел котрі відрізняються за зберігання і кодування історичної інформації.</p>	Лекція\ семінар	Кн.56,62,63,64,65,66,67,68,72,77,87,103,108,125,126,110,122,140,142. Підручники 1-4; Узагальнюючі праці 1-4, 9-14, 18-21.	Проблемні питання
2/2	<p>Тема №2 Класифікація джерел з історії України. Південно-Руське літописання. XII – XIII ст.</p> <p>1.Різноманіття підходів джерелознавців до класифікації джерел.</p> <p>2. Археологічна наука як основний провідник у здобутті дослідниками речових джерел.</p> <p>3. Перехідна група між речовими і писемними джерелами: монети, медалі, печатки.</p> <p>4.Умови та причини створення літописів.</p> <p>5.Повість Минулих літ, Київський літопис XII ст., Галицько-Волинський літопис XIII ст.</p>	Лекція\ семінар	Кн.5,6,15,22,39,56,62,63,64,65,66,67,68,72,77,86,87,103,108,110,111,113,122,140; Підручники 1-4; Збірники документів 2-3,9,12-15; Довідкові видання 1-5; Узагальнюючі праці 1,2,5-8, 15-17.	Питання
2/2	<p>Тема №3 Українська історична думка та джерела XVI – XVII ст.</p> <p>1. Козацькі літописи XVII ст. Літопис Самовидця.</p> <p>2. Густинський, Львівський та Київський літописи XVII ст.</p> <p>3. «Хроніка» Ф. Сафоновича.</p> <p>4.Географічна карта як історичне джерело.</p> <p>5.Історія картографії.</p> <p>6.Джерелознавча критика картографічних джерел.</p>	Лекція\ семінар	Кн.14,37,38,40,56,62,63,64,65,66,67,68,72,77,87,103,108,109,110,111,122,140; Підручники 1-4; Збірники документів 1-3 4-6,10-11; Узагальнюючі праці 5-8.	Питання

2/2	<p>Тема №4 Нові явища у розвитку історичних знань в Україні в середині XVIII ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток української історіографії в XVIII ст. 2. Г. Граб'янка про .Б.Хмельницького . 3. «Літопис» С. Величка. 4. Ф. Прокопович та його вплив на гуманітарні науки в Україні та Російській імперії. 	Лекція\ семінар	Кн.56,62,63,64,65,66,67,68,72,77,87,100,101,102,103,108,109,110,111,119,122,140; Збірники документів 2-3 4-6,10-11; Узагальнюючі праці 5-8, 16.	Питання
2/2	<p>Тема №5 Українська історична думка та джерелознавство другої половини XVIII – першої третини XIX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема авторства “Історії Русів”. 2. Д. Бантиш-Каменський та його “История Малой России”. 3. М. Маркевич –дослідник історії України. 4.Використання у вивченні зображальних джерел історичних, джерелознавчих методів. 	Лекція\ семінар	Кн.10,13,26,28,31,41,48,49,56,59,60,62,63,64,65,66,67,68,72,76,77,79,80,81,87,89,90,91,103,104,105,106,107,108,110,111,119,122,140,146; Підручники 1-4.	Питання
2/2	<p>Тема №6 Становлення і розвиток української історичної науки в середині XIX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст суспільних поглядів М. Максимовича. 2. М. Максимович —засновник романтизму в Україні. 3. М. Максимович і проблема походження українського народу та етнічної приналежності Київської Русі. 4. Історія українських земель XVI-XVII століть у працях М. Максимовича. 5. М. Максимович як дослідник Коліївщини. 	Лекція\ семінар	Кн.1,2,27,30,32,42,43,44,46,53,56,58,60,61,62,63,64,65,66,67,72,77,82,87,94,95,96,97,98,99,103,108,109,110,111,114,115,116,117,118,119,127,131,122,140,145.	Питання, тести
2/2	<p>Тема №7 Українська історіографія та джерелознавство наприкінці XIX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суспільні погляди М. Костомарова. 2. М. Костомаров про загальну схему російської та української історії. Основні проблеми історії Русі. 3. М. Костомаров про повстання Богдана Хмельницького та історію України XVII – початку XVIII століття. 4.Вивчення та багатоманітність статистичних джерел. 5. Масові обстеження, описи, переписи, запровадження обліку та звітності як умови створення статистичних джерел. 6. Історична наука в Україні наприкінці XIX ст. 	Лекція\ семінар	Кн.1,4,7,24,25,48,56,60,62,63,64,65,66,67,72,73,75,77,83,84,85,87,103,110,111,116,119,122,24,127,128,131,140; Підручники 1-4; Узагальнюючі праці 21.	Питання

	<p>7. В. Антонович та його суспільно-політичні погляди.</p> <p>8. В. Антонович – історик українського козацтва.</p> <p>9. В. Антонович як засновник української історичної науки, «Київська школа».</p> <p>10. Запровадження у ХІХ ст. системи методів джерелознавства, пов'язаних з пошуком та виявленням джерел.</p> <p>11. Критичний аналіз, виявлення достовірності та цінності джерел, з огляду на його наступне дослідницьке використання.</p> <p>12. Етапи роботи з джерелами.</p>			
2/2	<p>Тема №8 Утвердження української національної історіографії та джерелознавства на зламі ХІХ – ХХ ст. Схема української історії М.Грушевського.</p> <p>1. Герби і емблеми, історія Гетьманщини та малоросійської старшини у висвітленні О. Лазаревського.</p> <p>2. Д. Яворницький як дослідник запорозького козацтва.</p> <p>3. Громадянсько-політична діяльність М. Грушевського.</p> <p>4. Поява «Звичайної схеми «руської історії» М. Грушевського</p>	Лекція\ семінар	Кн.12,16,17,18,19,23,29,34,35,36,54,56,60,62,63,64,65,66,67,72,75,77,87,103,110,111,122,123,124,140,141,144; Підручники 1-4; Узагальнюючі праці 21.	Питання
2/2	<p>Тема №9 Українська історична наука на початку ХХ ст.</p> <p>1. Діяльність українського наукового товариства у Києві.</p> <p>2. Дослідження історії Слобожанщини у спадщині Д. Багалія.</p> <p>3. «История украинского народа» та дослідження сільського судочинства доби середньовіччя О.Єфименко.</p> <p>4. М. Аркас - дослідник України –Русі.</p>	Лекція\ семінар	Кн.21,50,51,52,55,56,60,66,67,70,71,72,74,77,87,103,110,111,120,121,129,130,140,147; Узагальнюючі праці 21.	Питання
2/2	<p>Тема 10. Державницький напрям в українській історіографії.</p> <p>1. Українська історична наука за кордоном.</p> <p>2. Життєвий шлях та світогляд В. Липинського.</p> <p>3. Нація і держава, еліта, інтелігенція, гетьманство, чинники української недержавності у спадщині В. Липинського.</p> <p>4. Ідеї В. Липинського у працях Д. Дорошенка та його дослідження української історіографії.</p> <p>5. «Підпільний» Університет у Львові у</p>	Лекція\ семінар	Кн.72,87,103,110,132,133,134,135,136,137,138,139; Узагальнюючі праці 9-14, 18-21.	Питання, тести

	<p>1921-1925 рр. 6. Творчий шлях І. Крип'якевича. 7. М. Кордуба та українська історіографія. 8. Державницька концепція С. Томашівського.</p>			
2/2	<p>Тема №11.Історична наука в радянській Україні у 1920–1930-х рр. 1. Створення ВУАН та науково-дослідницьких установ історичного профілю. 2. Повернення з еміграції М. Грушевського та його історичні установи в Києві. 3. «Нова революційна школа» М. Слабченка. 4. Науково установи марксистського спрямування. 5. М.Яворський — керівник марксистського напрямку української історіографії. 6. Репресії щодо українських істориків УСРР наприкінці 1920-х — 1930-х рр.</p>	Лекція\ семінар	Кн.11,87,72,92,103,110.	Питання
2	<p>Тема №12 Українська історіографія в другій половині 1940 – 1980-х рр. 1. Хрущовська «відлига» та її значення для розвитку історичних досліджень. 2. Представники шістдесятництва в українській історичній науці: а) Ф.Шевченко; б) М.Брайчевський; в) О.Апанович; г) О.Компан. 3. «Українське історичне товариство» та історична думка в українській діаспори. Дослідження І.Шевченко, О.Пріцака, Л.Винара.</p>	семінар	Кн.72,87,103,148,110; Узагальнюючі праці 9-14, 18-21.	Питання
4	<p>Тема №13 Сучасний етап розвитку історичної науки та джерелознавства в Україні. 1. Історична наука в Україні в 1980-х — 1990-х рр. 2. Зміни в системі науково-дослідних установ історичної науки Незалежної України. 3. Вища історична освіта:запровадження європейських стандартів підготовки наукоців. 4. Долучення українських істориків до надбань світової і національної історіографії. 5. Методологічні підходи істориків пострадянської України. 6. Створення новітньої наукової історії</p>	семінар	Кн.87,103,149; Підручники 1-4; Збірники документів 8; Допоміжна література 1-12; Узагальнюючі праці 9-14, 18-21.	Проблемні питання. тести

	<p>України.</p> <p>7.Розвиток джерелознавства, археографії, евристики, історичної бібліографії та електронного обліку історичних пам'яток в Україні.</p> <p>8.Паперові грошові знаки як історичне джерело. Паперові гроші знаки України у ХХ – початку ХХІ ст.</p> <p>9.Фіксація часу здійснення події у кінофотовідеодокументах.</p> <p>10.Відтворення звукової сторони історичного роду в аудіовізуальних документах.</p> <p>11. Розмаїття сучасних цифрових носіїв інформації.</p> <p>12.Новітні наукові методи в роботі з писемними джерелами.</p>			
--	--	--	--	--

8. Система оцінювання та вимоги

<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p> <p>Політики курсу</p> <p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>У випадку не виконання аспірантом усіх завдань пов'язаних з виконанням наукової роботи завдань або наявності підтвердженого факту порушення академічної доброчесності у виконанні цих завдань, напр. запозичення посилань на літературу з чужих рук (плагіат) та не засвоєння теоретичних положень дисципліни аспірант залік не отримує.</p> <p>ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ</p> <p>Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах 3 модулів. Оцінюються завдання переважно виконані аспірантом в межах плану його наукової роботи під час підготовки апробації наукових результатів (написання статті, підготовка виступу на конференції) та написання відповідних розділів тексту дисертації (вступ, стан історіографічної бази дослідження, класифікація віднайдених досліджень попередників з наукової теми статті, тексту дисертації(вступ, стан та аналіз джерельної бази дослідження, їх класифікація) у формі контролю систематичності та активності роботи аспіранта. Поточний контроль успішності проводиться під час проведення семінарських занять і самостійних робіт під керівництвом викладача коли зв'язуються набуті аспірантом навички з виконанням ним плану написання історичного дослідження (дисертації).</p> <p>Під час проведення самостійних занять аспіранти розширюють та поглиблюють знання отриманні під час проведення лекційних занять, проводять науково-дослідну роботу, що передбачає класифікацію знайдених і відібраних ними для історичного дослідження досліджень, проводять обробку змісту історичних розвідок методами відповідними суті досліджуваної проблеми, вчать правильно, логічно, обгрунтовано викладати отримані результати в історіографічній та джерелознавчій частині під час апробації результатів свого дослідження (у науковій статті), вступу, основної частини наукової роботи та отримують відповідну теоретичну, методичну та практичну допомогу від викладача. Самостійні робота аспірантів організуються на основі затверджених завдань плану наукової роботи котру він виконує.</p>
---	---

<p>Шкала оцінювання аспірантів:</p>	<p>ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ</p> <p>Під час проведення заліку визначається рівень засвоєння аспірантом змісту навчання, сформованих умінь і практичних навичок шляхом перевірки та оцінки рівня науково-теоретичної та практичної підготовки.</p> <p>Підсумкове оцінювання здійснюється на основі підсумкових оцінок за кожним завданням в межах кожного з 3 модулів. Оцінюються завдання переважно виконані аспірантом в межах плану його наукової роботи під час підготовки апробації наукових результатів (написання статті, підготовка виступу на міжнародній, всеукраїнській конференції) та написання відповідних розділів тексту дисертації (вступ, стан та аналіз історіографії, джерел їх хронологічна, тематична класифікація) у формі контролю систематичності та активності роботи аспіранта над вирішенням даних проблем. Підсумковий контроль успішності проводиться на основі результатів поточного контролю за тематикою кожного з трьох модулів відповідно до виконання аспірантом плану наукової роботи.</p> <p>Підсумковий диференційований залік формується через розподіл балів між поточним контролем у співвідношенні – 60% оцінки за практичні дії, виконання завдань у межах виконання плану дисертаційного дослідження та поточного контролю за його виконанням, що здійснюється у формі контролю систематичності та активності роботи протягом семестру під час вивчення програмного матеріалу дисципліни; 40% – результати заліку. Саме систематичність та активність роботи аспіранта протягом 3 семестру визначає оцінку з котрою виставляється залік – від повного виконання усіх завдань пов’язаних з виконанням наукової роботи та засвоєння теоретичних положень дисципліни («відмінно»), не повно здійснив виконання усіх завдань пов’язаних з виконанням наукової роботи та засвоєння теоретичних положень дисципліни («добре»), здійснив виконання частини завдань пов’язаних з виконанням наукової роботи та але не засвоїв теоретичні положення дисципліни («задовільно».)</p> <p>При виставленні оцінки викладач враховує роботу з усіх видів навчальних занять, особливо безпосередньо відповідають виконанню плану дисертаційного дослідження. Оцінка, які виставляє викладач, повинна бути обґрунтованою і зрозумілою для аспіранта. Оцінка, яку виставив викладач, вважається остаточною і перегляду не підлягає.</p>		
<p>Шкала оцінювання студентів:</p>	<p>Підсумкова кількість балів (мак. 100)</p>	<p>Оцінка за 4-х бальною шкалою</p>	
<p>Питання до підсумкового контролю</p>	<p>1. Визначити предмет та об’єкт української історіографії. Види історіографічних праць. 2.Класифікація речових джерел з історії України.</p>		

3. Періодизація розвитку української історичної думки та науки.
4. Основні типи і види писемних джерел з історії України.
5. Зовнішня критика історичних джерел.
6. Внутрішня критика історичних джерел.
7. Аналітична критика історичних джерел.
8. Атрибуція історичного джерела.
9. Літописні твори Київської Русі: розкрийте їх значення для розвитку історичної думки
10. Методи нумізматики та боністики в джерелознавчих дослідженнях.
11. Методи палеографії, дипломатики та епіграфіки в дослідженні джерел
12. Галицько-Волинський літопис як спадкоємець київської літописної традиції.
13. Методи геральдики та сфрагістики в джерелознавчих дослідженнях.
14. Печатки України.
15. Законодавчі акти органів влади в українських землях.
16. Роль братських шкіл, Острозької та Києво-Могилянської академій в розвитку історичних знань в Україні.
17. Географічна карти як історичне джерело.
18. Діяльність українського козацтва, утворення Запорозької Січі та Хмельниччини та розвиток історичної думки цього часу.
19. Козацьке літописання: Самовидець, Г. Граб'янки та С. Величка.
20. Документи особистого походження в Україні.
21. Формуванні суспільної історичної свідомості в Україні та «Синопис» І. Гізеля. Версії щодо авторства цього твору.
22. «Хроніка з літописів стародавніх» Ф. Сафоновича як перехідна ланка від літописних до історичних праць.
23. З'ясуйте вплив творчості Ф. Прокоповича на формування історичної науки.
24. Періодична преса в Українських землях XVIII - початку XXI ст.
25. Особливості старшинської історіографії другої половини XVIII ст. (П. Симоновський, А. Шафонський).
26. Історія Запорозької Січі в Летописном повествовании о Малой России и её народе О. Ригельмана.
27. Козацький автономізм в Записке о Малороссии, её жителях и произведениях Я. Маркович?
28. Умови розвитку історичної науки в Україні у першій половині XIX ст.
29. Поява «Історії Русів» и як рубіжного явища української історіографії. Гіпотези щодо авторства, часу і місця її створення.
30. Історичні погляди Д. Зубрицького і розкрийте значення його праць для української історичної науки.
31. Суспільно-політичні погляди Д. Бантиша-Каменського.
32. «История Малой России» Д. Бантиша-Каменського в українській історіографії.
33. Романтичний напрям в українській історіографії та її представники (І. І. Срезневський).
34. Археографічна діяльність О. Бодяньського.
35. Діяльність Одеського товариства історії та старожитностей та його організатора А. Скальковського.
- Наукова та художня література в Україні в XVIII - початку XXI ст.
36. Розвиток історичної науки в Україні в першій

- половині XIX ст. Університетські центри та наукові товариства.
37. Життєвий шлях та суспільно-політичні погляди засновника науково-критичного напрямку в історіографії М.О.Максимовича.
38. М.О.Максимович у дослідженні запорозького козацтва, Хмельниччини, Гетьманщини і Коліївщини.
39. Суспільно-політичні погляди засновника народницького напрямку в історіографії М.Костомарова.
40. Історичним погляди М.І.Костомарова, в його працях «Богдан Хмельницький», «Мазепа», «Мазепинці».
41. Розвиток історичних поглядів П.О.Куліша. Його роман «Чорна рада».
42. Центри та провідні осередки української історичної науки в середині та другій половині XIX ст.
43. Складові джерелознавчого аналізу.
44. В.Б.Антонович як фундатор української національної Історіографії.
45. Публікації історичних джерел в Україні. типи і види зображальних джерел з історії України\
46. Інтерпретації історичного джерела.
47. Творчий шлях та історичні погляди О.П.Лазаревського.
48. Внесок у історичну науку О.Левицького.
49. Створення і значення діяльності Наукового товариства імені Т.Шевченка у Львові.
50. Формування суспільно-політичних поглядів М.С.Грушевського.
51. Творчість М.С.Грушевського і розвиток історичної науки.
52. «Історія України-Руси» М.С.Грушевського як науковий синтез української історії на ґрунті позитивізму та національної ідеї.
53. Документи громадських об'єднань і політичних партій України XIX- початку XXI ст.
54. Охарактеризуйте внесок Українського наукового товариства в Києві в утвердження національної історіографії .
55. Кінофотовідеодокументи в Україні середини XIX, XX ст. -початку XXI ст
56. Особливість значення праці М.Аркаса «Історія України-Русі»
57. Д.Яворницький у дослідженні українського козацтва. Його праця «Історія запорозьких козаків».
58. Праця О.Я.Єфименко «История украинского народа».
59. Історичні погляди Д.І.Багалія.
60. Внесок Д.І.Багалія у дослідження історії Слобідської і Південної України та історії української культури.
61. Розвиток історичної науки та заснування Української АН та діяльності академічних науково-дослідних установ історичного профілю 1920-1930-х рр.
62. Охарактеризуйте наукову революційну школу М.Слабченка.
63. Історіографічна у концепція М.Яворського.
64. Державницька школа та її фундатор В.Липинський і розвиток історичної науки.
65. Львівський осередок українознавства та його фундатор І.Крип'якевича.
66. Оцінка історичних праць з проблем української державності і права М.Василенка. __
67. Принципи відбору і умови зберігання документів в фондах архівів

	68.України Загальноукраїнський комп'ютерний реєстр історичних пам'яток. 69. Нагороди України. 70. Прапори в Українській державі. 71. Герби в Українській державі.
Підсумковий контроль, форма	залік

9. Рекомендовані джерела та література

1. Антонович В.Б., 1995. Моя сповідь : Вибрані історичні та публіцистичні твори. Упор. О.Тодійчук, В.Ульяновський. К.: «Либідь», с. 237-247.
2. Антонович В.Б., 1885. Н.И. Костомаров как историк Малороссии// Киевская старина, №5. Т.12, с.26-34
3. Антонович В.Б., 1997. Спогади 50 – 60 рр. XIX ст. Короткий В., Ульяновський В. Син України. К.: «Заповіт», Т.1, с.157-180.
4. Антонович В.Б., 1932. Твори: Повне видання. Всеукр. А.Н., в Києві:(З Друк. Всеукр. А.Н.), Т.1, 314 с.
5. Багалій Д. І., 1923. Нарис української історіографії. Джерелознавство. Літописи. Київ.: «ВУАН», Вип.1., 138 с.
6. Багалій Д. І., 1925. Нарис української історіографії. Джерелознавство. Літописи. Київ.: «ВУАН», Вип. 2., 108 с.
7. Багалій Д.І., 1929. Матеріали для біографії В.Б. Антоновича (з приводу двадцятої річниці з дня його смерті). зібрав і зредагував акад. Дмитро Багалій. Всеукр. акад. наук. Київ.: Всеукр. акад. наук, – 129 с.
8. Багалій Д.І., 1927. Академік М.С. Грушевський і його місце в українській історіографії. Червоний шлях, №1, с. 160-217.
10. Бантыш-Каменский Д., 1993. История Малой России от водворения славян в сей стране до уничтожения гетманства. К.: «Час», 656 с.
11. Бойко І.Д., 1957. До сторіччя з дня народження видатного історика Д.І.Багалія. Український історичний журнал, № 2, с. 105 – 109.
12. В.Б., 2016. Науковий збірник, присвячений професорови Михайлови Грушевському учениками і його прихильниками з нагоди його десятилітньої наукової праці в Галичині (1894-1904). Видання комітету. У Львові, 1905. З друк. Наук. тов. ім Шевченка під зарядом К.Беднарського. Грушевський Михайло Сергійович. Твори : у 50 т. редкол.: П.Сохань (голов. ред), І.Гирич та ін.- Львів:Видавництво «Світ», Т.47, Кн.1, с.544-550.
13. Василенко Н.П., 1894. К истории малороссийской историографии и малороссийского общественного строя. Киевская Старина, Кн. 2, - С.242 -270.
14. Василенко Н.П., 1916. Очерки истории Западной Руси и Украины. К., 593 с.
15. Венгеров С.А., 1889. Критико-биографический словарь русских писателей и ученых (от начала русской образованности до наших дней). СПб.: Семен.типолитогр. (И.Эфрона), Т.1, 1046 с.
16. Винар Л., 1984. До 150-річчя з року народження В.Б.Антоновича . Український історик, Вип. №1-4, с.187-190
17. Винар Л., 1970. Михайло Грушевський і Наукове Товариство ім.Тараса Шевченка 1892-1923. Мюнхен, 111 с.
18. Винар Л., 1966. Ранні історичні праці М.Грушевського і київська історична школа В.Антоновича. Український історик, Вип. 3-4, с.26-32.
19. Винар Л., 1984. Найвидатніший історик України Михайло Грушевський :(У 50 – ліття смерті: 1934-1984). Сучасність, №11, с.17-24.

20. Винар Л., 1981. Автобіографія Михайла Грушевського з 1926 року. Українське історичне товариство, Нью-Йорк, Мюнхен, Торонто, 48 с.
21. Гапусенко, І. М., 1969. Дмитро Іванович Яворницький: [історик, археолог, етнограф, фольклорист, письменник, академік АН УРСР. 1855-1940]. Київ: «Наук. Думка», 58 с.
22. Генсьорський А.І., 1961. Галицько – Волинський літопис (Процес складання; редакції і редактори) Лексичні та фразеологічні особливості. Київ, 250 с.
23. Герасимчук В., 1922. Михайло Грушевський як історіограф України. Записки Наукового товариства імені Т. Шевченка, Т. 133, с. 1-26.
24. Гермайзе О., 1925. М.І. Костомаров в світлі автобіографії. Україна : науковий двохмісячник українознавства, №3, с. 79-87.
25. Гермайзе О.Ю., 1928. В.Б. Антонович в українській історіографії. Україна : науковий двохмісячник українознавства, №5, с. 17-32.
26. Голубовский П.В., 1905. Исторические труды М.А. Максимовича. ЧИОНЛ. Под. Ред. А.М. Лободы, К.: Типо-лит. Т.Г. Мейнандера, Кн. 18, вып. 3-4, с. 118-123.
27. Гончарук П., 1969. Історичні погляди П.О. Куліша під час його перебування в Кирило-Мефодіївському товаристві. Український історичний журнал, № 8, с. 18 – 25.
28. Горбань М. І., 1929. Папери діда та батька М.О. Максимовича. Україна: Науковий двомісячник Українознавства, №3, Київ, с. 89-92.
29. Грушевський М.С., 1898. Анти. Уривок з „Історії України-Руси” // Записки Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. Львів, с. 1 – 16.
30. Грушевський М.С., 1925. М.Костомаров і Новітня Україна. Україна : науковий двохмісячник українознавства, №3, с. 3-20.
31. Грушевський М.С., 1927. Малороссийские песни М.Максимовича і століття української наукової праці. Україна : науковий двохмісячник українознавства, кн. 6, с. 1-13.
32. Грушевський М.С., 1910. Українська історіографія і Микола Костомаров. Літературно-Науковий вісник Кн. V, Т. L., с. 209-225.
33. Грушевський М.С., 1927. Соціально-традиційні підоснови Кулішевої творчості. Україна: науковий двохмісячник українознавства, Кн. 1-2, с. 9— 38.
34. Грушевський М. С., 1997. З соціально-національних концепцій В. Б. Антоновича. Син України: В.Б. Антонович.: У 3Т. Упор.: В.Короткий, В.Ульяновський. К.: «Заповіт», Т.1., с. 118-128.
35. Грушевський М.С., 1997. Володимир Антонович – основні ідеї його творчості та діяльності. Син України: В.Б. Антонович.: У 3Т. Упор.: В.Короткий, В.Ульяновський. К.: «Заповіт», Т.1., с. 75 -79.
36. Грушевский М.С., 1914. Развитие украинских изучений в XIX в. и раскрытие в них основных вопросов украиноведения. Украинский народ в его прошлом и настоящем., СПб., Т. I, - С. 82-92.
37. Грушевський М.С., 1918. З політичного життя Старої України. Розвідки, статті, промови. Київ, 71 с.
38. Грушевський М.С., 1918. Переяславська умова України з Москвою 1654 р.: статті й тексти. -3 –є вид., Київ.: Друк. акц. т-ва «Петро Барський», 64 с.
39. Грушевський М., 1994. Історія України-Руси в 11 т., 12 кн. К.: «Наукова думка», Т.1, 650 с.
40. Грушевський М.С., 1993. Історія України-Руси: В 11 т., 12 кн/ К.: «Наукова думка», Т.3, 588 с.
41. Грушевский А.С., 1911. Н.А. Маркевич (Из прошлого украинской литературы и историографии) Журнал Министерства Народного просвещения, №1, с. 52-141.
42. Грушевський О.С., 1929. Про ранні історичні писання П.Куліша, ЛНВ, кн. 7-9, с. 120-135.
43. Грушевський О.С., 1914. З початків нової української історіографії. Україна. Кн. 1., с . 50-60.
44. Грушевський О.С., 1914. З початків нової української історіографії. Україна, Кн. 2 ., с . 60-70.
45. Гупан Н.М., 2002. Українська історіографія історії педагогіки. К.: «А.П.Н.», 224 с.

46. Данилов В. П., 1926. О. Куліш і М. О. Максимович. Україна: науковий двомісячник українознавства, №5, с. 13 — 22.
47. Данилів В., 1927. О. М. Бодяньський і його листування з М. О. Максимовичем. Україна: науковий двохмісячник українознавства, кн. 6, с. 85-100.
48. Данилов В. П., 1928. До історії „Малороссийских Песен” М.А. Максимовича. Україна: науковий двомісячник українознавства, №4, с. 30 — 33.
49. Данилов В., 1929. М.О. Максимович на київській кафедрі. Україна: Науковий двохмісячник Українознавства, №3, Київ, с.92-94.
50. Довнар – Запольский М.В., 1997. Исторические взгляды В.Б. Антоновича. В.Б. Антонович.: У 3Т. Упор.: В.Короткий, В.Ульяновський. К.: «Заповіт», Т.2., с. 235-239.
51. Доманицький В., 2016. Науковий збірник, присвячений професорові Михайлови Грушевському учениками й прихильниками з нагоди наукової праці в Галичині (1894-1904). Видання Комітету. У Львові з портретом ювілянта. Грушевський Михайло Сергійович. Твори : у 50 т. редкол.: П.Сохань (голов. ред), І.Гирич та ін.- Львів:Видавництво «Світ», Т.47, Кн.1, с.536-543.
52. Домбровський О., 1969. Методологічні основи над ранньою історією М.Грушевського. Український історик. Вип 1-3, с.65-73.
53. Дорошенко Д., 1920. Микола Іванович Костомаров. К.: Ляйпціг: Укр. Накладня, 96 с.
54. Дорошенко Д., 1997. В.Антонович в українській історіографії. Син України: В.Б.Антонович.: У 3Т. Упор.: В.Короткий, В.Ульяновський. К.: «Заповіт», Т.1., с.105-110.
55. Дорошенко Д., 2016. Науковий збірник, присвячений професорові Михайлови Грушевському від його учнів і друзів з приводу десятиліття його наукової діяльності у Галичині. Львів, 1906. Грушевський Михайло Сергійович. Твори : у 50 т. редкол.: П.Сохань (голов. ред), І.Гирич та ін.- Львів:Видавництво «Світ», Т.47, Кн.1, с.551-552.
56. Дорошенко Д.І., 1996. Огляд української історіографії [Репринтне відтворення видання 1923 р.]. К., 320 с.
57. Дорошенко В., 1928. Найновіша література про П.О. Куліша: інформ. огляд видань і розвідок за останніх 15 літ. Львів.: Друк. Наук. Т-ва ім. Т.Шевченка, 28 с.
58. Драгоманов М.П., 1901. Микола Іванович Костомаров Життєвий очерк. Львів.: З друк. Наук. т-ва ім.Т.Шевченка, 41с.
59. Житецький Г., 1927. Життя М.О.Максимовича. Україна :науковий двохмісячник українознавства, кн. 6, с. 14-24.
60. Забужко О.С., 1993. Філософія української ідеї та європейський контекст. Франківський період. К.: «Основи», 123 с.
61. Замлинский В.А., 1990. Николай Иванович Костомаров Историк. Костомаров Н.И. Исторические произведения. Автобиография. К., «Либідь», с.652-670.
62. Иконников В.С., 1891. Опыт русской историографии. – В 2-х тт., 4-х кн. К.: Тип. ун-та св. Владимира, Т. 1, Кн. 1, 882 + ССXXII + VIII с.;
63. Иконников В.С., 1892. Опыт русской историографии. – В 2-х тт., 4-х кн. К.: Тип. ун-та св. Владимира, Т. 1, Кн. 2, 883 + 1539 (ССXXIII + ССCLXXI) + 149 + X с.;
64. Иконников В.С., 1908. Опыт русской историографии. – В 2-х тт., 4-х кн. К.: Тип. ун-та св. Владимира, Т. 2, Кн. 1, 1056 + XXXII + V с.;
65. Иконников В.С., 1908. Опыт русской историографии. – В 2-х тт., 4-х кн. К.: Тип. ун-та св. Владимира, Т. 2, Кн. 2., 1054 + 1955 + (XXXIII + XLIX) + 113 + XI с.
66. Историография истории СССР с древнейших времен до Великой Октябрьской социалистической революции., 1971. Под ред. В.Е. Иллерецкого и И.А.Кудрявцева., М.: «Высшая школа», 458 с.
67. Историография истории Украинской ССР, 1986. Ред. кол: И.С.Хмель (отв.ред), Н.Н.Варварцев (зам.отв.ред), А.В.Лихолат, А.И.Майборода (отв.секр.), А.В.Санцевич, В.Г.Сарбей, Г.Я.Сергиенко, П.С.Сохань, Ф.П.Шевченко. А.Н.УССР. Институт истории. К.: «Наукова думка», 557 с.

68. Источники Малороссийской истории, собранные Д. Н. Бантышем-Каменским, и изданные О. Бодянским., 1858, М.: «Университетская Типография», Ч.1- 2 . с. 242-254.
69. Ефименко А.Я., 1990. История украинского народа/ Сост. и авт. ист.-биограф. очерка В.А. Смолий; Примеч. Н.Н. Яковенко. К.: «Льбидь», 512 с.
70. Єфремов С. 1924. Перед судом власної совісти. Громадська і політична робота В.Б. Антоновича. Записки історично-філологічного відділу Української Академії Наук., Кн. 5, с.127-150.
71. К., 2016. Науковий збірник, присвячений професорові Михайлови Грушевському від його учнів і друзів з приводу десятиліття його наукової діяльності у Галичині. Львів, 1906. Грушевський Михайло Сергійович. Твори : у 50 т. редкол.: П. Сохань (голов. ред), І. Гирич та ін. - Львів: Видавництво «Світ», Т.47, Кн.1, с.531-532.
72. Калакура Я.С., 2004. Українська історіографія, К.: «Генеза», 495 с.
73. Карпов Г.Ф., 1871, Г. Костомаров как историк Малороссии. М.: Издательство: Тип. Грачева и К°, 38 с.
74. Кіян О.І., 2006. Ідейно-політичні та методологічні позиції Київської історичної школи Володимира Антоновича. Український історичний журнал, № 2, с.159-174.
75. Киреева Р.А., 1983. Изучение отечественной историографии в дореволюционной России с середины XIX в. до 1917 г. М.: «Наука», 120 с.
76. Клепацький П. М., 1927. Максимович як історик. Україна: Науковий двохмісячник українознавства, Кн.6, Київ, с.80-84.
77. Коваленко Л.А., 1983. Історіографія історії Української РСР від найдавніших часів до Великої Жовтневої Соціалістичної Революції. К.: Гол. Ви-во вид. об'єднання «Вища школа», 120 с.
79. Кониський О., 1991. Історія Русів, К.: «Радянський письменник», 318 с.
80. Косачевська Є.М., 1972. До питання про суспільно-політичні погляди М.А.Маркевича . Український історичний журнал, №1, с.87-94.
81. Косачевская Е.М., 1987. Маркевич Н.А. (1804 – 1860) : Жизнь и деятельность украинского историка, этнографа, фольклориста и поэта. Ленинград : Изд. Ленинградского унив., 277 с.
82. Костомаров Н.И., 1990. Автобиография. Костомаров Н.И. Исторические произведения. Автобиография. Сост. и ист.-биограф. Очерк В.А.Замлинского; Примеч. И.Л. Бутича- 2-е изд. К.: «Льбидь», с.426-650.
83. Костомаров Н.И., 1880. Русская история в жизнеописаниях главнейших ее деятелей. СПб.: .: Тип.М.М. Стасюлевича, Т.1, 761 с.
84. Костомаров Н.И., 1893. Русская история в жизнеописаниях главнейших ее деятелей. Господство Дома Романовых до вступления на престол Екатерины II. СПб.: Тип.М.М. Стасюлевича, Т.2, 352 с.
85. Костомаров Н.И. Русская история в жизнеописаниях главнейших ее деятелей. СПб.: Вестник знания, б.г.и., 192 с.
86. Котляр М.Ф., 2002. Галицько-Волинський літопис : дослідж., текст, коментар НАН України, Ін-т історії України, Київ.: «Наукова думка», 394 с.
87. Коцур В.П., Коцур А.П., 1999. Історіографія історії України: Курс лекцій. Чернівці: Золоті литаври, 520 с.
88. Крип'якевич І.П., 1918. Археографічні праці М.І.Костомарова. Записки наукового товариства імені Т.Шевченка, Т.126-127, с.105-140.
89. Крип'якевич І.П., 1927. Михайло Максимович – історик (В століття видання «Малороссийские песни» 1827 р.), Записки Наукового Товариства ім. Т.Шевченка, Т.147, с.165-172.
90. Кравченко В.В. П., 1990. Д.М. Бантиш –Каменський. Український історичний журнал, №4, с.88-94 .
91. Кравченко В.В. П., 1990. Д.М. Бантиш –Каменський. Український історичний журнал, №9, с.72-80.

- 92.Кравченко В.В.,1990.Д.И.Багалея: научная и общественно-политическая деятельность.Х.:Изд-во «Основа» при ХГУ,176 с.
- 93.Кравченко В.В.,1996.Нариси з Української історіографії епохи національного відродження (друга половина XVIII-середина XIX ст.)/ НАН України.Ін-т укр. археогр. та джерелознавства ім.М.С.Грушевського та ін. (відп. ред. Сохань П.С.).Харків.: Основи, 376 с.
- 94.Куліш П.О., 1930.Твори : в 6 т. Ін-т Тараса Шевченка ; за ред. О. Дорошкевича.(Бібліотека українських клясиків). Держ. вид-во України, Т. 1. , 198 с.
- 95.Куліш П.О., 1931.Твори : в 6 т. Спогади з молодих літ. Ін-т Тараса Шевченка ; за ред. О. Дорошкевича.(Бібліотека українських клясиків). Держ. вид-во України, Т.6. , 296 с.
- 96.Куліш П. О.,1969. Вибрані твори. [упоряд., підгот. текстів, прим. М. Л. Гончарука ; вступ. ст. І. І. Пільгука ; худож. Ю. Г. Логвин]. Київ : Дніпро, 560 с.
- 97.Куліш П.О., 2005.Повне зібрання творів. Листи. упоряд., комент. О. Федорук ; підгот. текстів О. Федорук, Н. Хохлова ; відп. ред. С. Захаркін. – Київ : Критика, Т. 1 : 1841-1850, 647 с.
98. Куліш П.О., 2009.Повне зібрання творів. Листи. упоряд., комент. О. Федорук ; підгот. текстів О. Федорук, Н. Хохлова ; відп. ред. С. Захаркін. – Київ : Критика, Т. 2 : 1850-1856, 669 с.
- 99.Кулиш П.А., 1908. Сочинения и письма. Под ред. И. Каманина. – Киев : Изд. А. М. Кулиш. Тип. Т. Г. Мейнандера, Стихотворения, 1882-1892 гг., Т.2.,489с.
- 100.Лазаревский А.,1884. Прежние изыскатели малорусской старины. Киевская старина, № 12, с. 351-360.
- 101.Лазаревский А.М.,1882. Люди старой Малороссии, Лизогубы,Милорадовичи, Миклашевские и Свечки. К.:Тип.Г.Т.Корчак-Новицкого, 20 с.
- 102.Лазаревский А.М.,1875.Очерки малороссийских фамилий. Материалы для истории общества в XVII-XVIII веках. Москва.:Тип.Грачева и К., 96 с.
- 103.Луняк Е.М.,2004. Матеріали з української історіографії: Навчально методичний посібник для студентів істориків заочної форми навчання. Ніжин: НДПУ ім. Миколи Гоголя, 135с.
- 104.Магочій П.,1991.Українське національне відродження нова аналітична структура. Український історичний журнал, №3, с.97-107.
- 105.Максимович М.О.,1994. Киевъ явился градомъ великимъ...: Вибрані українознавчі твори. Упоряд. та авт. іст.-біогр. нарису В. О. Замлинський; Приміт. І. Л. Бутича. Передне слово В. В. Скопенка. К.: «Либідь»,448 с.
- 106.Максимович М.А., 2007. Собрание сочинений. Отдел исторический. Репр. Воспризведение изд. 1876 г. К.: ВПЦ «Київський університет»,Т.1, 847 с.
- 107.Марковський М.М.,1925.Шевченко і Микола Маркевич:дещо до історії поетичної творчості Т.Г.Шевченка. Україна:науковий двомісячник українознавства,Кн.1-2,с.37-42.
- 108.Марченко М.І.,1959., Українська історіографія (з давніх часів до середини XIX ст.). К.: Вид-во Київського унів.,256с.
- 109.Мельник Л.Г., 1992. Утвердження ідеї національного самовизначення : конспект лекцій. Київ.ун-т ім.Т.Г.Шевченка. Київ:НМК ВО, 84 с.
- 110.Нечкина М.В.,1965. История и историки: историография истории СССР, М.: «Наука», 468 с.
- 111.Оглоблин О.,1969. Українська церковна історіографія. Український історик, Вип. 4, с.12-29.
- 112.Оглоблин О.,1988. Пам'яті Д.І.Багалія. Український історик, кн. 1-4, с.92 -105.
- 113.Пашуто В.Т., 1950. Очерки по истории Галицко-Волынской Руси. Отв.ред. Б.Д.Греков.М.:Изд-во АН СССР, 333с.
- 114.Пинчук Ю.А.,1984. Исторические взгляды Н.И.Костомарова. Критический очерк.К. : «Наукова думка»,192с.
- 115.Пінчук Ю.А., 1992. М.І.Костомаров. К.: «Наукова думка», 232.с.
- 116.Пінчук Ю.А.,1995. Народницький і державницький напрями української історіографії: спільне і відмінне. Історична наука на порозі XXI століття: підсумки та перспективи:

- Матеріали Всеукраїнської наукової конференції (Харків, 15—17 листопада 1995 р.), Харків, с. 161-164.
117. Полухін Л.К., 1959. Формування історичних поглядів Миколи Івановича Костомарова. До критики буржуазно-поміщицької історіографії на Україні. К., 1959, 128с.
118. Попов П.М., 1968. М.І.Костомаров як фольклорист і етнограф. К.: «Наукова думка», 114 с.
119. Попова Т.Н., 1995. О понятии «историографический процесс». Історія і теорія історичної науки та освіти. Харківський історіографічний збірник. Харків, Вип. 1., - С. 45-60.
120. Прицак О., 1992. Історіософія Михайла Грушевського К.: «Наукова думка», Т.1, с. XL-LXXIII.
121. Ричка В.М., Смолій В.А., 1990. В.Б. Антонович як історик українського козацтва. Український історичний журнал, №9, с. 109-115.
122. Рубинштейн Н.Л., 1941. Русская историография. М., 660 с.
123. Сарбей В.Г., 1989. До питання про наукову спадщину академіка М.С. Грушевського. Український історичний журнал, № 10, с. 114 – 126.
124. Сарбей В.Г., 1994. Розвиток української національної свідомості. Нариси з історії Українського національного руху: Колект. Моногр./ НАН України Ін-т іст. (Відп. ред. та авт. передм. В.Г. Сарбей) К., с. 31-37.
125. Сахаров А.М., 1974. О предмете историографических исследований. История СССР, № 3, С. 90-112.
126. Сахаров А.М., 1981. Методология истории и историография (статьи и выступления). М.: Изд-во Моск. ун-та, 216 с.
127. Свердлов М.Б., 1996. Общественный строй Древней Руси в русской исторической науке XVIII -XX вв. М., 336 с.
128. Соневицький Л., 1981. Володимир Антонович і українська історична наука в Галичині. Український історик, №1, с. 98-104.
129. Стельмах С. П., 1997. Історична думка в Україні XIX — початку XX століття. К.: Академія, 175 с.
130. Томашівський С., 1997. В. Антонович його діяльність на полі історичної науки. Син України: В.Б. Антонович.: У 3Т. Упор.: В.Короткий, В.Ульяновський. К.: «Заповіт», Т.1., с. 29-61.
131. Черепнин Л.В., 1957. Русская историография до XIX века: Курс лекций. М.: Изд-во Моск. ун-та, 307с.
132. Чубатий М., 1971. Українська історична наука (її розвиток та досягнення). Філадельфія, 120 с.
133. Шанковський Л., 1970. Нарис української воєнної історіографії. Український історик, Вип. 4, с. 67-75
134. Шанковський Л., 1971. Нарис української воєнної історіографії. Український історик, Вип. 3-4, с. 73-89.
135. Шанковський Л., 1972. Нарис української воєнної історіографії. Український історик, Вип. 3-4, с. 55-71.
136. Шанковський Л., 1973. Нарис української воєнної історіографії. Український історик, Вип. 3-4, с. 113-126.
137. Шанковський Л., 1974. Нові матеріали до історії визвольної війни 1917-1920 рр. Український історик, Вип. 4, с. 99-103.
138. Шанковський Л., 1975. Нарис української воєнної історіографії. Український історик, Вип. 1-2, с. 45-69.
139. Шанковський Л., 1975. Нова праця про Українську Повстанську Армію. Український історик, Вип. 3-4, с. 120-124.
140. Шапиро А.Л., 1993. Русская историография с древнейших времен до 1917 года. Учеб. Пособие. М.: Изд.-во «Культура», 766 с.
141. Шаповал Ю.І., 2016. Михайло Грушевський: еміграція й повернення в Україну (1919-1924). Український історичний журнал, № 6, с. 4 – 23.

142. Шмидт С.О., 1976. Некоторые вопросы источниковедения историографии. Проблемы истории общественной мысли и историографии, М.: «Наука», с.264-274.
143. Шпорлюк Р., 1997. Украина: от периферии империи к суверенному государству. Украина и Россия : общества и государства. М., Вып.1., с.41-70.
144. Шубравська М. М., 1972. Д. І. Яворницький Життя, фольклористично-етнографічна діяльність. АН УРСР, Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії імені М.Т.Рильського. Київ: «Наук. Думка», 252 с.
145. Шурат В., 1922. Філософічна основа творчості П. Куліша: в 25-ліття смерті письменника. Львів: Друк. «Діла», 132 с.
146. Яковлів А., 1937. До питання про автора «Історії Русів», ЗНТШ, Львів, Т. 154, с. 103 — 104.
147. Яцимирський О., 2016. Науковий збірник, присвячений професорови Михайлови Грушевському учениками і його прихильниками з нагоди його десятилітньої наукової праці в Галичині (1894-1904) Видання комітету. У Львові, 1906. Грушевський Михайло Сергійович. Твори : у 50 т. редкол.: П.Сохань (голов. ред), І.Гирич та ін.- Львів:Видавництво «Світ», Т.47, Кн.1, с.553-562.
148. Яремчук В., 2008. Образи історії Української історіографії в історичній науці України середини 1950-х – початку 1970-х років. Історіографічні дослідження в Україні//Гол. Редкол. В.А.Смолій; відп. ред. О.А.Удод./ Яремчук В.- К.:НАН України. Ін-т.іст. Укр., Вип.18,-с.59-88.(488С)..
149. Яремчук В., 2017. Українська історіографія: суспільно-політична історія. Посібник. Острог, Вид-во Нац. Ун-ту «Острозька академія», 288с.

Довідкові видання

1. Войтович Л., 2000. Князівські династії Східної Європи (кінець IX – початок XVI ст.): склад, суспільна і політична роль. Історико-генеалогічне дослідження. Львів, 2000, 480 с
2. Древнейшие государства на территории СССР. Материалы и исследования., 1976., М. : Издательство «Наука», 213 с.
3. Ельчанинов В.А., 1990. Методологические проблемы исторической науки: учебное пособие. Барнаул: Алт.гос.ун-т, 118 с.
4. Очерки истории исторической науки в СССР., 1966. Под. Ред. Нечкиной М.В. М.: «Наука», Т.4., 855 с.
5. Пушкирев Л.Н., 1975. Классификация русских письменных источников по отечественной истории. М.: «Наука», 281 с.

Збірники документів

1. Антонович В.Б., 1884. Источники для истории Юго-Западной России (1880-1881гг.)К.,(Літографовані лекції), 180 с.
2. Багалій Д. І., 1923. Нарис української історіографії. Джерелознавство. Літописи. Київ, Вип.1, 138 с.
3. Багалій Д. І., 1925. Нарис української історіографії. Джерелознавство. Літописи. Київ, Вип. 2, 108 с.
4. Волынская краткая летопись., 1980. Полное собрание русских летописей. Летописи белорусско-литовские Составитель и редактор тома: д.и.н. Н. Н. Улащик, подготовка к изданию Хроники Т. Р. Сурты и Ю. Трубницкого: В. А. Чемерицкий, указатели: А. Н. Казакевич и Н. М. Рогожин; Институт истории СССР АН СССР. Москва.: « Наука», Т. XXXV. –306 с.
5. Гваньїні О., 2009. Хроніка європейської Сарматії. Київ, с. 158-159;

6. Густинський літопис., 2006. Збірник козацьких літописів: Густинський, Самійла Величка, Грабянки. Упоряд. та перекл.: В. Кречотень, В. Шевчук, Р. Іванченко. Київ.: «Дніпро», 976с.
7. Литвин М. Про звичаї татар, литовців і московитян (десять уривків) (1550) // Мемуари до історії південної Русі. – Вип. 1 (XVI ст.). – Дніпропетровськ, 2005. – С.50-100;
8. Національні відносини в Україні у ХХ ст.: збірник документів і матеріалів., 1994. Упорядн.: М.І.Панчук (керівн.), І.Л.Гошуляк, С.С.Діброва. Ю.І.Зінченко, Ю.А.Левенець. С.П.Пишко. Л.П.Польовий. А.А.Словйова, О.А.Спирін, Д.С.Щедрина; Ред.Кол. .: І.Ф.Курас, Р.Я.Пиріг, Л.П.Польовий. Інститут національних відносин і політології НАН України.,К.: «Наукова думка», 558 с.
9. Летописный сборник, именуемый Патриаршей или Никоновской летописью 3/3, 1904. Полное собрание русских летописей. Под редакцией: С.Ф. Платонов, подготовка издания: С.Ф. Платонов, С.А. Андрианов; издано по высочайшему повелению Императорской Археологической комиссией. СПб.: Типография И. Н. Скороходова, Том 13. Первая половина, 302 с.
10. Стрийковський Мацей., 2011. Літопис польський, литовський, жмудський і всієї Русі. Відп. ред. О. Купчинський. Наукове товариство ім. Шевченка. Львів, Історичні джерела. Т. 10, 1075 с.
11. Сушицький Т.П., 1929. Західно-руські літописи як пам'ятки літератури. Упорядкував і до друку виготовив О.А.Назаревський. К.: «З друк.ВУАН», ч. II, 404 с.
12. Толочко П.П., 1994. Літописи Київської Русі. Київ: «Київ. акад. євробізнесу», 88с.
13. Хроніки: Литовская и Жмойтская, и Быховца. Летописи: Баркулабовская, Аверки и Панцырного., 1975. Полное собрание русских летописей. сост. и ред. тома: д.и.н. Н. Н. Улащик, подготовка текста хроники Быховца: В. А. Чемерицкий; Институт истории СССР АН СССР. — М.: «Наука», Том 32, 430 с.
14. Хроніки: Литовская и Жмойтская, и Быховца. Летописи: Баркулабовская, Аверки и Панцырного., 1975. Полное собрание русских летописей. сост. и ред. тома: д.и.н. Н. Н. Улащик, подготовка текста хроники Быховца: В. А. Чемерицкий; Институт истории СССР АН СССР. — М.: «Наука», Том 32, 241 с.
15. Хроніки: Литовская и Жмойтская, и Быховца. Летописи: Баркулабовская, Аверки и Панцырного., 1975. Полное собрание русских летописей. сост. и ред. тома: д.и.н. Н. Н. Улащик, подготовка текста хроники Быховца: В. А. Чемерицкий; Институт истории СССР АН СССР. — М.: «Наука», Том 32, 235 с.

Узагальнюючі праці

1. Гудавичус Э., 2005. История Литвы. С древнейших времен до 1569 года. науч. ред. Е.Л. Назарова; пер. И.Г. Эфремова. М.: Фонд им. И.Д. Сытина «Baltrus», 670 с.
2. Данилевич В.Е. Литературные и вещественные источники русской истории. Киев : Изд. студ.-фил. унив. Св.Владимира и слушат. Высших Женских курсов, Типо-литогр. «Труд» М.В.Ельника., 284 с.
3. Дружинин Н.М., 1979. Воспоминания и мысли историка. М.: «Наука», 167 с.
4. Егоров В.К., 1990. История в нашей жизни. М.: «Наука», 192 с.
5. Иконников В.С., 1891. Опыт русской историографии. – В 2-х тт., 4-х кн. К.: Тип. ун-та св. Владимира, Т. 1, Кн. 1, 882 + ССXXII + VIII с.;
6. Иконников В.С., 1892. Опыт русской историографии. – В 2-х тт., 4-х кн. К.: Тип. ун-та св. Владимира, Т. 1, Кн. 2, 883 + 1539 (ССXXIII + ССCLXXI) + 149 + X с.;
7. Иконников В.С., 1908. Опыт русской историографии. – В 2-х тт., 4-х кн. К.: Тип. ун-та св. Владимира, Т. 2, Кн. 1, 1056 + XXXII + V с.;
8. Иконников В.С., 1908. Опыт русской историографии. – В 2-х тт., 4-х кн. К.: Тип. ун-та св. Владимира, Т. 2, Кн. 2., 1054 + 1955 + (XXXIII + XLIX) + 113 + XI с.
9. Ковальченко И.Д., 1987. Методы исторического исследования. М.: «Наука», 440 с.
10. Котов В.Н., 1982. Введение в изучение истории. К.: «Вища школа», 132 с.

- 11.Ланглуа Ш.-В., Сеньобос Ш.,2004. Введение в изучение истории.Пер. с французского А. Серебряковой; Государственная публичная историческая библиотека России. — 2-е изд. / под ред. и со вступительной статьей Ю. И. Семенова.,М. , 305 с.
- 12.Леви –Стросс К., 1985. Структурная антропология. пер. с фр. под. ред. и с прим. В.В.Иванова. М.: «Наука», 536 с.
- 13.Мельник Л.Г.,1977.Предмет і методологія історичної науки. К.: «Вища школа»,135 с.
- 14.Про А.,2000. Двенадцать уроков по истории. М.: РГГУ, 336 с.
- 15.Романов Б. А.,1966. Люди и нравы древней Руси.Изд.2-е., М.-Л.: «Наука», 242с.
- 16.Русина О, Сварник І., Войтович Л., Вашук Д., Блануца А., Черкас Б.,2008. Україна: литовсько-польська доба 1320-1569. Київ: Балтія-Друк,176 с.
- 17.Сагановіч Г.,2001. Нарыс гісторыі Беларусі ад старажытнасці да канца XVIII стагоддзя.Мінск:Энцыклапедыкс, 2001, 142 с
- 18.Санцевич А.В.,1990.Методика исторического исследования.-2-е изд. Перераб., доп. К.: «Наукова думка»,212 с.
- 19.Смоленский Н.И., 2008. Теория и методология истории.Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. 2-е изд. М.: Академия, 272 с.
- 20.Фуко Мишель Ф.,2004. Археология знания / Пер. с фр. М. Б. Раковой, А. Ю. Серебрянниковой; вступ. ст. А. С. Колесникова. СПб.: ИЦ «Гуманитарная Академия»; Университетская книга, 416 с.
- 21.Яковенко Н. М.,2007. Вступ до історії. К.: «Критика», 375 с.

Допоміжна література

- 1.Бродель Фернан,1986. Материальная цивилизация, экономика и капитализм, XV-XVIII вв. В 3-х томах. М.: "Прогресс", Т.1, 624 с.
- 2.Бродель Фернан,1988. Материальная цивилизация, экономика и капитализм, XV-XVIII вв. В 3-х томах.М.: "Прогресс",Т.2., 632 с .
- 3.Бродель Фернан ,1992. Материальная цивилизация, экономика и капитализм, XV-XVIII вв. В 3-х томах. М.: "Прогресс", Т.3., 680 с.
- 4.Гердер Иоганн Готфрид.,1977. Идеи к философии истории человечества. М.: «Наука»,703 с.
- 5.Гуревич А.Я.,1993. Исторический синтез и школа Анналов.М.: Индрик, 327 с.
- 6.Колінгвуд Р.,1996. Ідея історії. Пер. з англ.О.Мокровольський.К.: «Основи»,615 с.
- 7.Кондорсэ Мари Жан Антуан, 1909. Эскиз исторической картины прогресса человеческого разума, Пер. с фр. :И.А.Шапиро; под. ред В.Н. Сперанского Вступ. очерк М.Ковалевский, СПб.:Юрид. Кн. Магазин Н.К.Мартынова XVI, 253 с.
- 8.Кроче Бенедетто.1998,Теория и история историографии. М.: Школа« Языки русской культуры»,192 с.
- 9.Репина Л.П., Зверева В.В., Парамонова М.Ю.,2008. История исторического знания.Пособие для вузов. М.: Дрофа, 288 с.
- 10.Тюрго Анн-Робер- Жак .,1937. Избранные философские произведения. Перев. С фр. И.А.Шапиро. М.: «Государственное социально-экономическое издательство», с.77-142.
- 11.Фихте И. Г., 2009. Речи к немецкой нации / И. Г. Фихте. СПб. : Наука, 352 с.
- 12.Эрик Г. Эриксон.1996, Молодой Лютер. Психоаналитическое историческое исследование., М.: Московский философский фонд «МЕДИУМ», 507 с.

Підручники

- 1.Воронов В.І.,2003.Джерелознавство історії України: Курс лекцій. Міністерство освіти і науки України;Дніпропетровський національний університет. Д.: Ви-во Дніпропетровського університету,336с.
- 2.Источниковедение отечественной истории: сборник статей.,1973. Академия наук СССР, Институт истории СССР; редкол. Н.И.Павленко (гл. ред), А.Г.Тартаковский (отв. Секр.), М.: «Наука», 396 с.

- 3.Макарчук С.А.,2008. Джерелознавство історії України.Навчальний посібник. Львів: Світ, 512 с.
- 4.Міронова І. С., 2017. Історичне джерелознавство та українська археографія : спецкурс з джерелознавства, історіографії та методики викладання історії : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 208 с.

Журнальні статті

- 1.Історичні джерела та їх використання .,1964., К.: «Наукова думка»,Вип.1, 289 с.
- 2.Історичні джерела та їх використання .,1966., К.: «Наукова думка»,Вип.2, 288 с.
- 3.Історичні джерела та їх використання .,1968., К.: «Наукова думка»,Вип.3, 300 с.
- 4.Історичні джерела та їх використання .,1969., К.: «Наукова думка»,Вип.4, 301 с.
- 5.Історичні джерела та їх використання .,1970., К.: «Наукова думка»,Вип.5, 220 с
- 6.Історичні джерела та їх використання .,1971., К.: «Наукова думка»,Вип.6, 211 с.
- 7.Історичні джерела та їх використання .,1972., К.: «Наукова думка»,Вип.7, 172 с.
- 8.Миронец Н.И.,1976., Художественная литература как исторический источник. История СССР,№1,с.125-141.
- 9.Перетц В.,1917., Сведения об античном мире в древней Руси XI—XIV вв. «Гермес», иллюстрированный научно-популярный вестник, античного мира, Пгр., № 13—14 (сент.),- с. 205—210;
- 10.Перетц В.,1917., Сведения об античном мире в древней Руси XI—XIV вв. «Гермес», иллюстрированный научно-популярный вестник, античного мира, Пгр., № 15—16 (окт.),- с. 227—229;
- 11.Перетц В.,1917., Сведения об античном мире в древней Руси XI—XIV вв. «Гермес», иллюстрированный научно-популярный вестник, античного мира, Пгр., № 17—18 (ноябрь),- с. 243—247;
- 12.Перетц В.,1917., Сведения об античном мире в древней Руси XI—XIV вв. «Гермес», иллюстрированный научно-популярный вестник, античного мира, Пгр., № 19—20 (дек.),- с. 259—262;
- 13.Перетц В.,1919., Сведения об античном мире в древней Руси XI—XIV вв. «Гермес», иллюстрированный научно-популярный вестник, античного мира, Пгр., № 171.
- 14.Предтеченский А.В.,1964.,Художественная литература как исторический источник. Вестник Ленинградского университета, №14, с. 76-85.
- 15.Словарь Актового языка.,1871. Киевский университет.Университетские известия. Справочный материал юридических терминов актового языка юго-западной России. Сост. Новицким, август., с.1-12.
- 16.Словарь Актового языка.,1872. Киевский университет.Университетские известия. Справочный материал юридических терминов актового языка юго-западной России. Сост. Новицким, март,с.13-31.
- 17.Стрельський В.І.,1983.Художня література як джерело для вивчення історії СРСР. Український історичний журнал,№3, с.151-156.